

פסק דין(הכרעת דין וגזר דין)

בפני קבילה נגד תלמיד לתואר ראשון בפקולטה להנדסה. על פי הנטען בכתב הקובלנה המקורי, במהלך בוחן בקורס "מעגלים אנאלוגיים", ניגש הנקבל לתיקו שהיה בשולי הכיתה לאחר שחולקו מחברות הבחינה, הוציא ממנו חומר לימודי והעתיקו לדף הראשון במחברת. זאת, עוד בטרם חולק שאלון הבחינה עצמו. זאת, למרות שהבוחן היה אמור להיות ללא חומר עזר, למעט דפי נוסחאות שחולקו על ידי המרצה. אחראי הבחינות הבחין במעשה, נטל מהנקבל את המחברת ונתן לו תחתייה מחברת חדשה. בקובלנה המקורית, הואשם הנקבל בהונאה ובהפרת הוראות.

בפתח הדיון הודיע הקובל שהוא מבקש לתקן את כתב הקובלנה, כך שסעיף 3, בו נכתב במקור שהנקבל "ניגש לתיק שלו והוציא ממנו חומר" יימחק, ובמקום זאת ייכתב ש"בטרם התחילה הבחינה רשם הנקבל (מזכרונו – י.ב.) נוסחאות בעמוד הראשון של הבחינה". כמו כן, בהתאם לכך נמחק האישום בהונאה ונותר רק אישום בהפרת הוראות בבחינה – לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת (סטודנטים). לאור שינויים אלה, הגיעו הצדדים להסכמה במסגרתה הודה הנקבל בעובדות ובאישום. לפיכך, הרשעתי את הנקבל בעובדות שיוחסו לו, ובעבירה לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת, הפרת הוראות בבחינה.

במהלך הדיון הבעתי את חוסר הנחת שלי מהאישום המקורי ומהתיקון גם יחד. אם הנקבל ניגש לתיקו – אין ספק שמדובר בהונאה. אולם אם לא ניגש לתיקו – שהרי אם היה ניגש ומוציא חומר מובן שמדובר בהונאה מהסוג החמור – התקשיתי להבין איזו הוראה הופרה ומה פגום בכך שתלמיד רושם במחברת הבחינה את שהוא שינן בעל פה (יהיו אלה נוסחאות או כל חומר אחר). הקובל הסביר שהפגם הוא בכך שהתלמיד רשם את החומר עוד בטרם החלה הבחינה באופן רשמי, וכי הורו לתלמידים במפורש שלא לפתוח את המחברות שלהם בטרם חולק טופס השאלות ובטרם החל הזמן באופן רשמי. בכך שרשם את הנוסחאות לפני התחלת הבחינה, הסביר הקובל, השיג הנקבל יתרון בלתי הוגן על תלמידים שצייתו להוראה ושלא פתחו את המחברת בטרם חולק השאלון ובטרם החל "השעון לתקתק".

למרות הסבר זה, שניתן להבינו באופן עקרוני, עליי לומר שדעתי אינה נוחה לגמרי מכתב האישום במקרה זה. זאת, בעיקר מפני שהקובל הסביר שבאותו פרק זמן התעוררו עוד

מספר מקרים זהים, מה שעורר את חשדי שיש אולי מקום לחדד את ההנחיות לתלמידים, ושיתכן שהוראות אלה לא נאמרו לתלמידים באופן ברור וחד.

לדעתי אין כל פגם בכך שתלמיד שמגיע לבחינה לאחר שינון חומר רב בעל-פה, ירצה "לפרוק" חומר זה מהר ככל שאפשר לתוך המחברת ולרשום אותו כדי להיעזר בו בהמשך. אין בכך ולו שמץ של הונאה או עבירה משמעתית אחרת. אמנם, אסור לתלמידים לפתוח את מחברותיהם בטרם מתחיל זמן הבחינה הרשמי, וזאת כדי למנוע יתרון בלתי הוגן לעומת חבריהם אשר טרם קיבלו מחברות ואשר נשמעים להנחיות שלא לפתוח מחברות בטרם חולק השאלון. ברם, יתכן וחלק מהתלמידים אינם מודעים להנחייה זו, או סבורים שהיא לא באמת חשובה מאחר והם לא מבינים את חשיבות זו של שוויון, ועל כן יש לחדד הוראות אלה. כמו כן, יש לצמצם את הפיתוי של תלמידים לעשות כן, על ידי חלוקה של מחברות הבחינה בסמוך ככל הניתן לחלוקת טפסי השאלונים ולהתחלה הרשמית של הבחינה. פרצה, כידוע, קוראת לגנב או לתלמידים שפשוט רוצים "לפרוק" את העומס מזכרונם. על רשויות האוניברסיטה לוודא שלא מקשים שלא לצורך על תלמידים אלה, וכי פרצה זו תצומצם ככל שניתן.

לאור העובדה שנותר אישום בגין הפרת הוראות בלבד, וכי הפרה זו הייתה קלה במיוחד, רף הענישה אליו הגיעו הצדדים סביר. לפיכך, קיבלתי את העונש שהוצע במסגרת עסקת הטיעון ואני גוזר את עונשו של הנקבל כדלקמן:

א. נזיפה.

ב. הרחקה על-תנאי של סמסטר לתקופה של שנה מיום מתן פסק הדין.

ניתן היום, _____, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמיד.

פרופ' ישי בלנק

הממונה על המשמעת